

Aprobat:

La ședința Consiliului metodic-științific din 16 mai 2023,

COBÎLEANSCHI Svetlana, directoare adjunctă pentru activitatea educațională, didactică și metodică _____.

La ședința Catedrei Discipline paraclinice, igienice și epidemiologie din 2 mai 2023,

GUȚU Natalia, șefa catedrei Discipline paraclinice, igienice și epidemiologie _____.

Coordonat cu:

Cabinetul Instructiv-Metodic Republican al Ministerului Sănătății,

SAVCA Diana, șefa Cabinetului Instructiv-Metodic Republican al Ministerului Sănătății

„12” 05 2023.

Autori:

PREGUZA Olga, profesoară la disciplina *Investigații clinice generale, hematologice și citologice*, grad didactic doi

CRÎȚCHI Tatiana, directoare adjunctă pentru instruirea practică, grad managerial doi, profesoară la *Discipline igienice*, grad didactic superior

Recenzenți:

ROTARU Liliana, asistent universitar, catedra medicină de laborator, USMF „Nicolae Testemițanu”, medic de laborator categorie superioară, laboratorul clinic-diagnostic IMSP SCR „Timofei Moșneaga”, „11” 05 2023

ANTOCI Larisa, șefa Laborator Analiza Medice, medic de laborator categorie superioară, IMSP Institutul Oncologic, „11” 05 2023.

CUPRINS

I.	Preliminarii	4
II.	Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională	5
III.	Competențe profesionale specifice stagiului de practică	6
IV.	Administrarea stagiului de practică	6
V.	Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică	6
VI.	Sugestii metodologice	8
VII.	Sugestii de evaluare a stagiului de practică	9
VIII.	Cerințe față de locurile de practică	11
IX.	Resursele didactice recomandate elevilor	13
X.	Anexe	14

I. PRELIMINARII

Procesul de formare inițială a asistenților medicali în diagnostic de laborator solicită tot mai insistent deplasarea accentului către un învățământ profesional, care valorifică competențe pentru viață, de la o învățare centrată pe informație, către una în care importante sunt capacitățile de articulare creativă a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor în diverse situații de activitate socio-profesională.

Strategia de instruire a specialiștilor medicali cu studii postsecundare din țară este orientată spre formarea specialiștilor, capabili să se integreze în sistemul național de ocrotire a Sănătății cu posibilitatea de a activa în spațiul european, având competențe de integrare eficientă în societatea contemporană și asigurarea pregătirii teoretice fundamentale, necesare pentru continuarea studiilor în învățământul superior.

Modernizarea procesului de instruire practică în Centrul de excelență, prin formarea aplicativă a viitorilor asistenți medicali în diagnostic de laborator pentru economia națională cu racordarea la necesitățile actuale și de perspectivă ale societății, reprezintă scopul de bază a strategiei actuale de instruire practică.

Aceste premise au impus necesitatea formării inițiale a asistenților medicali în diagnostic de laborator, capabili prin acțiunile sale specifice educaționale, diagnostice și preventive să contribuie la promovarea și menținerea sănătății individului, familiei și colectivităților. Necesitatea modernizării procesului de formare inițială a asistenților medicali în diagnostic de laborator, ajustată la reformele actuale din domeniul ocrotirii sănătății, a fost influențată de apariția și implementarea noilor acte legislative.

Procesul de instruire practică învățământul profesional medical se organizează în corespundere cu documentele legislative și normative din țară, prin coordonarea și racordarea la cerințele europene, care promovează calitatea pregătirii specialiștilor medicali cu studii postsecundare:

1. *Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova*, 2021, Hotărârea Guvernului Nr. 208 din 30.09.2021; în: Monitorul Oficial, 2021, nr. 239-248, art. 463.
2. Planul-cadru pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar în baza Sistemului de credite de studii transferabile, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării RM nr. 1205 din 2015.
3. *Standardul calificării la specialitatea Diagnosticare medicală și tehnici de tratament, calificarea Asistent medical în diagnostic de laborator*, Decizia Consiliului Național pentru Calificări Nr.01 din 10.12.2018. https://mecc.gov.md/sites/default/files/sc_4_cncrm_asistent_medical_in_diagnostic_de_laborator_.pdf
4. *Profilul ocupațional la programul de formare profesională 91410 Diagnosticare medicală și tehnici de tratament, calificarea Asistent medical în diagnostic de laborator*, validat prin Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM Nr. 964 din 17.08.2018. https://mecc.gov.md/sites/default/files/sc_4_cncrm_asistent_medical_in_diagnostic_de_laborator.pdf, anexa nr.5.
5. *Planul de învățământ la Specialitatea Diagnosticare medicală și tehnici de tratament 91410, calificarea Asistent medical în diagnostic de laborator*, aprobat de MS RM și MEC RM, 2022.
6. *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar*, Ordinul Ministrului Educației nr. 1086 din 29 decembrie 2016.

Știința medicală înregistrează progrese continue în metodele de diagnostic și tratament, unde investigațiilor de laborator le revine un rol important și permite obținerea celor mai exacte rezultate prin metode selectate corect, asigurate de mulți factori: personalul de înaltă calificare, echipamente moderne și aplicarea tehnologiilor avansate de laborator.

Accentul este pus pe dezvoltarea competențelor profesionale specifice asistenților medicali în diagnosticul de laborator. Viitorul specialist medical trebuie să: respecte principiile de organizare a activității de laborator, utilizeze corect vesela de laborator și ustensilele auxiliare, sterilizeze vesela și instrumentele de laborator, aplice tehnici de microscopiere, mănuiască pipetele în conformitate cu particularitățile diferitor prelevate patologice, să filtreze, centrifugheze și să determine constantele fizice.

Practica de inițiere în activitatea laboratorului clinico-diagnostic reprezintă o parte integrantă și obligatorie a procesului educațional care asigură formarea profesională inițială a asistenților medicali în diagnostic de laborator.

II. MOTIVAȚIA, UTILITATEA STAGIULUI DE PRACTICĂ PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Practica de inițiere în activitatea laboratorului clinico-diagnostic urmărește să introducă, treptat, elevii în problematica organizării și desfășurării procesului de activitate a laboratoarelor.

În sistemul actual de învățământ intervin diverse schimbări datorită proceselor socio-economice care afectează societatea, fapt ce impune cerințe tot mai exigente față de pregătirea profesională a viitorilor specialiști, față de competențele acestora.

Pentru dezvoltarea efectivă a competențelor profesionale ale elevilor, stagiul practic este abordat ca parte a dezvoltării profesionale, care satisface nevoi concrete, reflectă politicile în sănătate și vizează aspecte reale din activitatea profesională.

O componentă esențială a instruirii o constituie implicarea elevilor în aplicarea practică a cunoștințelor teoretice acumulate. Obiectivul fundamental al acestei activități este dobândirea de către elevi a abilităților practice printr-o implicare directă alături de specialiștii din domeniul de laborator.

Practica de inițiere în activitatea laboratorului clinico-diagnostic este orientată spre aprofundarea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor profesionale în domeniul diagnosticului de laborator.

Această etapă a formării prin practica de inițiere în activitatea de laborator va fi utilă pentru dezvoltarea profesională a viitorilor specialiști prin faptul că:

- va pune la îndemâna elevului posibilitatea integrării cunoștințelor de specialitate cu practica;
- va acorda elevului posibilitatea unei mai bune înțelegeri a teoriei prin experiență nemijlocită;
- va înzestra pe elev cu capacitatea îndeplinirii rolului și responsabilităților profesiei;
- va dezvolta elevului motivația pentru exercitarea profesiei de asistent medical în diagnostic de laborator;

Practica de inițiere în activitatea laboratorului clinico-diagnostic este organizată în semestrul I, pe parcursul a 2 săptămâni, precede examenele de promovare și contribuie la formarea viitorul specialist a unei baze practice a diagnosticului de laborator, impune formarea competențelor de a aplica o paletă largă de tehnici fizico-chimice de laborator, microscopice moderne, aplicate la etapa actuală în laboratoarele de specialitate.

În formarea viitorilor asistenți medicali în diagnostic de laborator prin instruirea practică, se pune accentul pe activitatea elevilor în diferite compartimente ale laboratorului clinico-diagnostic: hematologic, biochimic, microbiologic, genetic, imunologic, histologic.

Activitatea zilnică a elevilor se desfășoară sub supravegherea și monitorizarea personalului medical, în scopul asigurării calității. În cadrul stagiului de practică elevii dobândesc abilități inițiale în domeniul specialității alese, bazate pe unitatea de curs Managementul lucrărilor de laborator.

Evaluarea manoperelor practice este efectuată de asistenții medicali în diagnostic de laborator în baza documentelor normative, Bazele normative ale activității laboratoarelor de diagnostic clinic.

III. COMPETENȚE PROFESIONALE SPECIFICE STAGIULUI DE PRACTICĂ

CPS1. Respectarea normelor de protecție a muncii și asigurare a securității în laboratorul clinico-diagnostic.

CPS2. Utilizarea și prelucrarea veselei din dotarea laboratorului.

CPS3. Manevrarea aparatelor și ustensilelor de laborator în realizarea investigațiilor clinico-diagnostice.

CPS4. Comunicarea eficientă a asistentului medical în diagnostic de laborator cu pacienții, personalul medical și de laborator.

IV. ADMINISTRAREA STAGIULUI DE PRACTICĂ

Codul stagiului de practică	Denumirea stagiului de practică	Semestrul	Numărul de săptămâni	Numărul de ore	Perioada	Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
P.01.O.040	<i>Practica de inițiere în specialitate</i>	I	2	60	decembrie	Portofoliul	2

V. DESCRIEREA PROCESULUI DE DESFĂȘURARE A STAGIULUI DE PRACTICĂ

Activități/sarcini de lucru	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Durata de realizare
UC1. Inițierea elevilor cu cerințele față de realizarea stagiului de practică, documentația și regulile tehnicii securității muncii.	Agenda formării profesionale	Prezentarea agendei de formare profesională	6 ore
UC2. Respectarea obligațiilor de serviciu a asistentului medical în diagnostic de laborator pe perioada instruirii practice.	Fișa de post a asistentului medical în diagnostic de laborator	Prezentarea fișei de post a asistentului medical în diagnostic	

UC3. Aplicarea principiilor de organizare și activitate în laborator.	Lista cu documente din laboratorul clinico-diagnostic	Prezentarea listei de documente	6 ore
UC4. Utilizarea corectă a sticlăriei și ustensilelor de laborator.	Fișa instrucțiuni de lucru a sticlăriei și ustensilelor de laborator	Prezentarea fișei cu instrucțiunile de lucru a sticlăriei și ustensilelor de laborator	6 ore
UC5. Manipularea aparatelor de laborator în realizarea investigațiilor clinico-diagnostice (microscopul, centrifuga).	Fișa de instrucțiuni în manipularea aparatelor de laborator	Evaluarea respectării fișei de instrucțiuni	6 ore
UC6. Manipularea aparatelor de încălzit, folosite în laborator (termostatul, etuva electric, reșoul electric, cuptorul cu mufă).	Fișa de instrucțiuni în manipularea aparatelor de laborator	Evaluarea respectării fișei de instrucțiuni	
UC7. Dotarea minioficiului: utilaj, ustensile, reactivi, material biologic (efectuarea frotiurilor native și colorate).	Fișa tehnicii efectuării conform Manualului Calității	Evaluarea respectării algoritmului muncii	6 ore
UC8. Identificarea și utilizarea diferitor tipuri de dopuri pentru astuparea reactivilor.	Fișa tehnică de utilizare a reactivilor	Evaluarea respectării fișei tehnice	6 ore
UC9. Confecționarea etichetelor pentru reactivi.	Fișa tehnică de utilizare a reactivilor	Evaluarea respectării fișei tehnice	
UC10. Gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea de laborator.	Lista ordinelor în vigoare	Evaluarea respectării respectării ordinelor în vigoare	6 ore
UC11. Respectarea regimului antiepidemic și tehnicii securității în laborator.	Lista ordinelor în vigoare	Evaluarea respectării respectării ordinelor în vigoare	
UC12. Acordarea asistenței medicale de urgență în diverse stări accidentale din laborator.	Lista de protocoale de practică medicală din laborator	Evaluarea respectării protocoalelor de practică medicală	6 ore
UC13. Completarea bazei de date a laboratorului.	Rapoarte îndosariate și înmagazinate pe calculator	Evaluarea rapoartelor îndosariate.	6 ore
UC14. Reflectarea rezultatelor stagiului de practică în actele de totalizare.	Portofoliul stagiului de practică Agenda formării profesionale Raportul stagiului de practică Referința elevului	Prezentarea publică a portofoliului Susținerea raportului stagiului de practică	6 ore

VI. SUGESTII METODOLOGICE

Demersul didactic pe parcursul stagiului de practică se axează pe elev, poziția acestuia fiind activ-participativă. Elevul realizează sarcinile conform obiectivelor în vederea formării competențelor profesionale specifice, asumându-și responsabilități, manifestând gândire clinică și critică.

Activitățile de formare a competențelor profesionale specifice vizând organizarea locului de muncă, realizarea manoperelor practice, etc., vor fi coordonate și monitorizate zilnic de către reprezentantul instituției medico-sanitare publice/private. Responsabilii din cadrul instituției medico-sanitare publice/private trebuie să pună la dispoziția elevului toate mijloacele necesare pentru dobândirea competențelor profesionale precizate în descrierea calificării. Pentru atingerea obiectivelor și dezvoltarea competențelor profesionale specifice vizate de parcurgerea stagiului de practică, pot fi derulate următoarele activități de învățare: descoperire, discuția în echipa multidisciplinară, dezbateră, studiul de caz, observația individuală etc. În activitățile practice ale elevului, accentul se va pune pe realizarea cu exactitate și la timp a cerințelor sarcinilor de lucru.

Managementul activității profesorului metodist/mentorului este asigurat de documente reglementative și de evaluare, care sunt perfectate și gestionate în termenii stabiliți:

1. Obligațiunile profesorului metodist/mentor.
2. Raport de autoevaluare a activității profesorului metodist privind efectuarea stagiului practic.
3. Registru de evidență a frecvenței și reușitei elevilor pentru anul de învățământ, propus de Ministerul Educației al Republicii Moldova.

Pe parcursul realizării *Practica de inițiere în specialitate*, elevii completează portofoliul stagiului de practică, conform *Nomenclatorului de acte (Anexa nr.1)*. Activitățile de perfectare/completare a documentației recomandate stimulează la elevi abilitățile specifice de lucru cu documentația de referință, dezvoltă responsabilitatea elevilor, asigură posibilitatea de evaluare finală a stagiului de practică.

Pentru elevi sunt propuse următoarele documente:

1. Nomenclatorul de acte pentru stagiul de practică *Practica de inițiere în specialitate*.
2. Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului.
3. Raport privind realizarea stagiului de practică.
4. Referința elevului.
5. Agenda formării profesionale-model propus de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.
6. Produsele realizate pe parcursul stagiului de practică: fișa de post a asistentului medical în diagnostic de laborator, fișele tehnice de utilizare a reactivilor, listele cu documente din laboratorul clinico-diagnostic, fișe de instrucțiuni în manipularea aparatelor de laborator, listele ordinelor în vigoare etc.

Agenda formării profesionale (*Anexa nr.2*) reprezintă un instrument de înregistrare și monitorizare a activităților realizate de către elevi la locul de desfășurare a stagiului de practică. Elevii vor consemna în Agenda formării profesionale sarcinile de lucru planificate și realizate, de asemenea vor fi descrise zilnic activitățile realizate. Activitățile înregistrate în agenda formării profesionale sunt evaluate zilnic prin notă și semnătură de către reprezentantul laboratorului clinico-diagnostic din cadrul IMSP.

Calitățile profesionale, atitudinale și psihosociale demonstrate de către elevi pe parcursul *Practicii de inițiere în specialitate*, sunt evaluate de către specialistul din domeniul practic și specificate în Referința elevului (*Anexa nr.3*), care este semnată de conducătorul din partea

unității economice și confirmată cu ștampila. Referința ulterior este arhivată în dosarul personal al elevului.

La finele stagiului de practică, elevul structurează și întocmește un raport despre activitatea realizată în instituția medico-sanitară publică/privată conform cerințelor propuse în model (*Anexa nr.4*). Raportul stagiului de practică se întocmește pe parcursul desfășurării stagiului de practică, iar după finisarea perioadei stagiului de practică, se prezintă pentru control și avizare conducătorului stagiului de practică. Elaborarea raportului stagiului de practică dezvoltă capacitățile de generalizare și analiză referitor la activitățile realizate.

VII. SUGESTII DE EVALUARE A STAGIULUI DE PRACTICĂ

Activitatea didactică reprezintă un sistem al interferenței celor trei activități: predare-învățare-evaluare, care asigură eficiență doar în cazul când formează o unitate, o continuitate. Evaluarea competențelor pornește de la definirea clară a acestora, drept capacitate de dezvoltare a problemelor într-un context dat. Prin urmare, pentru evaluarea abilităților specifice și competențelor profesionale trebuie identificate cunoștințele acumulate, deprinderile formate, atitudinile și abilitățile dezvoltate.

Obiectivele evaluării formării prin practică vor urmări progresul asistenților medicali în diagnostic de laborator cu referire la abilitățile specifice și competențele privind evoluția personală în diferite activități profesionale.

Caracterul pronunțat aplicativ al aplicarea formelor de organizare a activităților educaționale ce asigură implicarea maximă a fiecărui elev în activitate, deaceia prioritare vor fi metodele de instruire prin cooperare și instruirea individuală.

În cadrul desfășurării stagiului practice de inițiere în specialitate se cere rezolvarea individuală a anumitor sarcini de către fiecare formabil în parte. Acesta este motivul aplicării formelor de organizare individuală a activităților educaționale.

Evaluarea continuă a sarcinilor practice aplicative se realizează în perioada de desfășurare a de către asistentul medical în diagnostic de laborator superior/principal din instituția medicală.

Evaluarea sumativă a Practicii de inițiere în activitatea laboratorului clinico-diagnostic se va realiza la sfârșitul stagiului practic de către profesorul metodist în baza:

- realizării Curriculumului stagiului practic și activității elevului pe parcursul stagiului practic, evaluată de asistentul medical în diagnostic de laborator superior/principal din instituția medicală;
- completării și prezentării portofoliului: complexitatea portofoliului, corectitudinea completării agendei de formare profesională, elaborării raportului cu privire la realizarea stagiului de practică, respectarea disciplinei de muncă și existența aprecierii date de conducătorul practicii din partea agentului economic;
- calculării mediei simple cu sutimi fără rotunjire, formată din notele curente acumulate zilnic și nota acordată pentru portofoliul stagiului de practică.

$$\text{MSP} = (\text{MNC} + \text{NAP}) : 2$$

MSP - media stagiului practic

MNC - media notelor curente

NAP - nota acordată pentru portofoliu

Cadrul didactic metodist/mentorul din cadrul instituției medicale își va alege setul de metode de evaluare, precum și materiale - instrumente de evaluare, formele de evaluare ce corespund conținuturilor stipulate în capitolul V. Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică. Aprecierea se va face în bază de criterii. Criteriile de notare contribuie la formularea unei evaluări obiective. Astfel, în calitate de criterii de apreciere a produsului realizat de către elevi sunt recomandate:

Nr. d/o	Categorია de produs	Criterii de evaluare a produsului
1.	Agenda formării profesionale a elevului	<ul style="list-style-type: none"> ● relevanța completării agendei, ● veridicitatea conținutului expus, ● calitatea prezentării textuale, ● respectarea normelor prestabilite, ● completitudinea agendei.
2.	Fișa tehnică de utilizare a reactivului	<ul style="list-style-type: none"> ● denumirea ● tipul și codul produsului ● formula chimică ● masa moleculară ● obținere și utilizări ● producător ● informații asupra substanței ● simbol de avertizare ● controlul nivelelor de noxe ● proprietăți fizice și chimice ● stabilitate și reactivitate ● considerații referitoare la neutralizare ● informații referitoare la transport ● alte informații
3.	Produse elaborate	<ul style="list-style-type: none"> ● corespunderea cu standardele de realizare, ● creativitatea, ● calitatea proceselor, ● completitudinea produsului, ● elaborarea și structura produsului, ● calitatea materialului folosit, ● corectitudinea interpretării, ● respectarea termenilor de elaborare.
4.	Schema-algoritm	<ul style="list-style-type: none"> ● indicarea necesarului pentru realizarea manoperei practice; ● specificarea sursei bibliografice conform căreia se realizează manopera; ● respectarea algoritmului manoperei practice; ● calitatea informației; ● corespunderea conținutului cu subiectul avizat.

5.	Raportul stagiului de practică	<ul style="list-style-type: none"> ● corespunderea raportului stagiului de practică cerințelor stabilite, ● corectitudinea formulării conținutului, ● conținutul textual al raportului va fi expus într-un limbaj specific medical, ● completitudinea raportului, ● originalitatea, ● creativitatea.
6.	Portofoliul stagiului de practică	<ul style="list-style-type: none"> ● respectarea nomenclatorului de acte, ● corectitudinea completării cu produsele din nomenclatorul de acte, ● relevanța, ● veridicitatea, ● completitudinea, ● calitatea prezentării textuale a produselor, ● respectarea normelor prestabilite.

Notele obținute la stagiul de practică se iau în calculul mediei academice semestriale a elevului. Creditele de studii transferabile se acordă pentru nota de promovare 5.00 și mai mult.

VIII. CERINȚE FAȚĂ DE LOCURILE DE PRACTICĂ

Modalitatea de identificare a unității economice pentru desfășurarea stagiului de practică se realizează după cum urmează:

a. unitatea economică aprobată prin ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.

b. unitatea economică este selectată la propunerea elevului. Analiza și validarea locurilor de practică selectate de elevi se realizează de către Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”;

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova aprobă prin ordin instituțiile medico-sanitare publice de stat, private și departamentale în calitate de baze clinice pentru realizarea instruirii practice.

Bazele practice, unde se desfășoară stagiile de practică a elevilor corespund următoarelor cerințe:

- profilul instituției medico-sanitare publice corespunde conținuturilor de instruire și deține laborator clinico-diagnostic;

- mentorii - personalul medical mediu din instituțiile medico-sanitare publice, responsabil de instruirea practică a elevilor, care este instruit în domeniul psihopedagogiei;

- mentorii manifestă respect și reponsabilitate pentru educația profesională a viitorilor specialiști și participă activ în procesul de formare a competențelor profesionale a viitorilor asistenți medicali în diagnostic de laborator;

- instituțiile medico-sanitare publice manifestă un management instituțional de performanță, participativ, abordat complex și sistemic, încât personalul medical implică activ elevii în procesul de acordare a serviciilor de diagnostic paraclinic;

- instituțiile medico-sanitare publice au capacitatea necesară pentru încadrarea tuturor elevilor în activitățile de preexaminare, examinare și postexaminare a prelevatelor biologice;

- multitudinea de servicii medicale prestate de instituția medico-sanitară publică corespunde cu volumul de competențe și abilități necesare pentru antrenare în conformitate cu curriculumul stagiului de practică;
- instituțiile medico-sanitare publice asigură respectarea prevederilor contractului/convenției-cadru de parteneriat privind efectuarea stagiilor de practică ale elevilor;
- instituțiile medico-sanitare publice organizează și asigură condiții corespunzătoare pentru desfășurarea eficientă a stagiului de practică în corespundere cu curriculumul stagiului de practică;
- instituțiile medico-sanitare publice desemnează conducătorul de practică din cadrul unității economice din rândul specialiștilor de înaltă calificare și cu experiență în domeniu;
- instituțiile medico-sanitare publice asigură accesul elevilor la fondul de literatură de specialitate de care dispune unitatea economică, diverse proiecte de dezvoltare, alte materiale, la utilajul și echipamentele corespunzătoare, în conformitate cu curriculumul stagiilor de practică;
- instituțiile medico-sanitare publice efectuează instructajul elevilor privind aspecte de organizare și norme de protecție/de securitate a muncii în activitatea de laborator;
- instituțiile medico-sanitare publice se includ în procesul de formare prin practică a elevilor, antrenându-se în organizarea și desfășurarea instruirii practice, soluționarea problemelor posibile;
- instituțiile medico-sanitare publice evaluează nivelul competențelor profesionale obținute de elev, precum și comportamentul și modalitatea de integrare a acestuia în activitatea unității economice.

Instituția medicală unde se va desfășura Practica de inițiere în specialitate pentru asistenții medicali în diagnostic de laborator trebuie să dețină laborator de analize medicale, structurat și dotat în așa fel încât să prevină riscul contaminărilor accidentale și să poată funcționa în mod fluent. Trebuie să dispună de intrare separată, cu acces direct și controlat. Intrarea în spațiile în care se manipulează materiale cu potențial infecțios sau microorganisme trebuie marcată cu indicatorul de „Pericol biologic”. Laboratorul de analize medicale trebuie să dispună de spațiu cu suprafață suficientă și să fie astfel dimensionat încât să permită dispunerea ergonomică a mobilierului și echipamentelor, derularea fluentă a fluxurilor de probe, materiale și personal și desfășurarea în condiții de siguranță și calitate a activităților. Lista orientativă a instituțiilor medico-sanitare publice la care se va desfășura Practica de inițiere în specialitate:

Nr.	Denumirea instituției medicale
1.	IMSP Institutul Oncologic
2.	IMSP Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”
3.	IMSP Spitalul Clinic Municipal „Sfânta Treime”
4.	IMSP Spitalul Clinic Municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco”
5.	IMSP Spitalul Clinic de Boli Contagioase de Copii
6.	IMSP Institutul Mamei și Copilului
7.	IMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii nr.1
8.	IMSP Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății al RM
9.	IMSP Institutul de Medicină Urgentă
10.	IMSP Spitalul Clinic Municipal „Sfântul Arhanghel Mihail”
11.	IMSP Spitalul Clinic Municipal „Gheorghe Paladi”
12.	IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”

Lista orientativă a locurilor de muncă/posturilor la care se va desfășura Practica de inițiere în specialitate.

Nr.	Locul de muncă/postul	Cerințe față de locul de muncă/postul propus elevului
1.	Laboratorul clinico-diagnostic	<ul style="list-style-type: none"> ▪ deține următoarele compartimente: încăpere pentru recepția probelor, încăpere pentru eliberarea buletinelor de analize, spații de lucru separate în funcție de specificul serviciilor, spații anexe: spațiu pentru depozitarea separată a materialelor sanitare, consumabilelor, reactivilor, substanțelor toxice și precursorilor de droguri, grup sanitar destinat personalului din cadrul laboratorului de analize medicale; ▪ conține minim patru subdiviziuni ale laboratorului: investigații clinice generale, hematologice, biochimice, microbiologice. ▪ utilaj: aparat automat hematologic, biochimic, microscop, centrifugă, termostat, pH-metrul, etuvă electrică, balanțe tehnice electronice, fotocolorimetru, nișă etc. ▪ ustensile: eprubete, pipete gradate și volumetrice, cilindre, stative, pahare gradate, baloane cotate, pâlnii, cutii Petri, lame portobiect, lamele, spirtieră, areometre etc.
2.	Minioficiul asistentului medical în diagnostic de laborator	Trebuie să fie asigurat cu iluminare naturală și/sau artificială; scaune de preferință rotative, confecționate din materiale lavabile, rezistente la agenți de curățare și dezinfecție; masa cu dimensiuni de 1,5mX0,6-0,9m, acoperită cu materiale ignifuge rezistente la umezeală, acizi, baze, soluții dezinfectante.

IX. RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/accesată/procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	BOBEICĂ, Z., Tehnologia lucrărilor de laborator, Curs de lecții, 2004.	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	50
2.	PREGUZA, O. coaut. Standarde/ protocoale ale deprinderilor practice, calificarea Asistent medical în diagnostic de laborator. Chișinău : Tipogr. Prag - 3 SRL, 2008. 434 p. ISBN 978-9975-77-079-8.	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	30
3.	FRIPTULEAC, GR., MEȘINĂ, V., MORARU, M., <i>Igiena muncii. Vol.1.</i> Chișinău : Centrul editorial – Poligrafic Medicina. 2009. ISBN 978-9975-4071-4-4	Biblioteca USMF „N. Testemițanu”	100
4.	CRÎȚCHI, T., BODIU, S., COBÎLEANSCHI, S. Promovarea sănătății. Suport de curs pentru elevii colegiilor de medicină. Chișinău. 2017. 148 p.	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	20
5.	FRIPTULEAC, G. Promovarea sănătății și educația	PDF1.tmp (usmf.md)	

	pentru sănătate (teorie și practică). Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, 2018. 332 p. ISBN 978-9975-82-102-5.		
6.	NEGREAN, M., MANOLACHE, A., coaut., Infecția COVID-19 în practica asistentului medical, suport de curs. Chișinău: Print-Caro SRL, 2021. 161 p. ISBN 978-9975-56-969-9.	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	9
7.	PRISACARI, V., Ghid de supraveghere și control în infecțiile nosocomiale, Ediția II. Chișinău, 2009: Ed. SRL „T-PAR”, 312 p., ISBN – 978-9975-9959-4-8.	Ghid- supravegherea inf nos ocom ed II - 37051.pdf (usmf.md)	
8.	Protocoalele Clinice Naționale.	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova (gov.md)	
9.	Ghid Național de reglementări pentru transportul substanțelor infecțioase, Chișinău 2019. ISBN 978-9975-146-58-6	Biblioteca USMF „Nicolae Testemițanu”	100
10.	Manualul calității în domeniul de cercetare ISO17025:2006	Biblioteca USMF „Nicolae Testemițanu”	150
11.	CRUDU, V., Sisteme de management al calității în laboratoarele medicale. Asigurarea și controlul calitatii în laboratoarele pentru diagnosticul microbiologic al tuberculozei // Ghid de instruire în domeniul asigurării calitatii și controlului calității în laboratoarele medicale. AIHA Moldova, 2007	Biblioteca USMF „Nicolae Testemițanu”	80

X. ANEXE

Anexa nr.1 - Nomenclatorul de acte al stagiului practic Practica de inițiere în specialitate

Anexa nr.2 - Agenda formării profesionale.

Anexa nr. 3 - Referința elevului.

Anexa nr.4 - Raportul stagiului de practică.